

רס"ן (במיל") ולדי בורודובסקי – ראיון מצולם

עורכי הראיון: רס"ן יאיר גור, סגן שגיב וכמן וקמ"א עדי דורפמן (מחלקת יועמ"ש איו"ש)

ביום 14 במרץ 2022 נערך ראיון מצולם עם רס"ן (במיל") ולדי בורודובסקי.

להלן עיקרי הדברים אשר עלו בראיון.

רקע אישי ומסלול השירות של רס"ן (במיל") בורודובסקי

רס"ן (במיל") ולדי בורודובסקי נולד וגדל בעיר פסקוב שבגבול המערבי של רוסיה. כבר מגיל צעיר מאוד, שאף להיות קצין ומשפטן. במקביל להכנות של הוריו לעבור לגור בגרמניה, החליט בורודובסקי לעלות לישראל, ואכן עלה לבדו בגיל 17, ללא ליווי משפחתו ומבלי לדעת את השפה העברית, והגיע לאולפן בקיבוץ שובל. בחלוף כשנה, מימש את שאיפתו ונרשם ללימודי משפטים. לאחר שהתקבל לאוניברסיטאות תל אביב, בר אילן והעברית, בחר ללמוד באוניברסיטה העברית בירושלים.

עוד לפני תחילת הלימודים, ניסה בורודובסקי להתגייס לשירות קרבי ואף הגיש בקשת התנדבות לאור העובדה שאותה עת עוד לא ניתן היה לגייס אותו כעולה חדש שזה עתה הגיע לארץ, אך אחרי שהגיש את הבקשה הסתבר שהתיק שלו בלשכת הגיוס אבד, ולפיכך החל את לימודיו באוניברסיטה, בה היה בן כיתתו של אל"ם עאסם חאמד (לימים), היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון). בסוף השנה הראשונה הצטרף למסלול העתודה במשפטים.

בתום הלימודים, בתחילת שנת 2001, התגייס בורודובסקי לשירות הפרקליטות הצבאית. הזמנים היו תחילת אירועי "גאות ושפל", זמן קצר לאחר הלינץ' ברמאללה. בורודובסקי שובץ בהתאם לבקשתו בתביעה הצבאית בבית-אל, תחת פיקודה של סא"ל (כדרגתה היום) דליה קאופמן.

בשנת 2004 עבר בורודובסקי למחלקת היועץ המשפטי לאזור יהודה ושומרון (יועמ"ש איו"ש), בה שירת תחילה כקצין ייעוץ במדור פנים, תחת ראש המדור דאז תימור פסו, ולאחר מכן החליפו כראש המדור ושירת בתפקיד זה עד לשנת 2007. בהמשך יצא לשנת לימודים לתואר שני באוניברסיטת תל אביב ולאחר שנה זו מונה לסגן פרקליט מרכז וח"א - תפקיד אותו מילא עד לשחרורו משירות בשנת 2012. כיום בורודובסקי שותף במשרד "הרצוג פוקס נאמן", והוא עוסק בנושאי המשפט האזרחי והמסחרי.

פרשות מרכזיות במהלך שירותו של רס"ן (במיל") בורודובסקי

יחסית למשך שירותו, בורודובסקי עסק בכמות חריגה של נושאים מרכזיים ופרשות חשובות, ותקצר היריעה מלהקיפם. באופן מדגמי בלבד ניתן להזכיר את פרשיית רכאד סאלם, מזכ"ל חזית השחרור הערבית, אשר במסגרת משפטו העלו פרקליטיו - עו"ד אביגדור פלדמן ועו"ד מיכאל ספרד - טענה תקדימית בעניין סמכותו של בית המשפט הצבאי בשטחי A לאחר הסכמי הביניים.

בורדובסקי הציג תזה משפטית חדשנית בת מספר רכיבים לגבי סמכויות בתי המשפט הצבאיים בשטחים, שהתקבלה על ידי בית המשפט הצבאי.

באופן כללי, בשל המצב הביטחוני הקשה באותה תקופה, לאחר מבצע "חומת מגן", היקף העצורים הביטחוניים זינק משמעותית. מאות עצורים הובאו למתקני מעצר ארעיים שהוקמו בחופזה במחנה עופר, ונדרשה עבודה רבה מסביב לשעון לטיפול בכולם, הן במישור הליטיגציה והן במישור החקיקה. קצב התיקים הגיע לסדרי גודל של כ-15 דיוני הוכחות ביום אחד לכל תובע ואף יותר מכך. בורדובסקי היה מכין את כתבי האישום בלילות, משתתף בדיונים בימים ומשלים עוד עבודה בסופי השבוע. בין היתר, הכין גם סקירה שבועית של פסיקה בנושאים פליליים והפיץ ליחידה ולגופים אחרים. באותה עת הוא נודע בבדיחותא ברחבי היחידה כ-"ולדי שיטן על השולחן", אף כי הוא מעיד שבפועל, לעתים תכופות היה נותר ער למשך שני לילות (ושלושה ימים) רצופים ומתקלח במקלחת היחידה שהייתה במחנה, שסיפקה מים קרים בלבד.

סוגיה נוספת שהוביל בורדובסקי במסגרת תפקידו בתביעה הצבאית באיו"ש, הייתה קליטת הוראות תיקון 39 לחוק העונשין הישראלי באזור יהודה ושומרון. בין היתר, אחת השאלות המשמעותיות שעלתה, הייתה שאלת האחריות הסולידרית של קושרים לביצוע פשע שבטלה והפכה "לביצוע עבירה בצוותא". בסופו של דבר, הדוקטרינה בוטלה גם באזור יהודה ושומרון, בפסיקת ביהמ"ש הצבאי בפרשת עומאר אבו סנינא. בהקשר דומה, במסגרת האישום נגד אחד הנאשמים המשניים בפרשת הלינץ' ברמאללה, נוכח קשיים ראייתיים לגבי הקשר הסיבתי בין פעולותיו של הנאשם לבין מות החיילים - הגה בורדובסקי תפיסה משפטית על אודות "אחריות ההמון" במסגרתה היסוד הנפשי התקיים לגבי כל המתגודדים שם כאחד.

גם בעת שירותו ביועמ"ש איו"ש, עסק בורדובסקי בסוגיות עקרוניות רבות, ובהן הפתרונות לקירוי מערת המכפלה; עתירות בדרישה לאכוף את הדין נגד המאחזים הבלתי חוקיים עמונה, חרשה ומאחז היובלי; סמכויות בתי המשפט לעניינים מקומיים; החלת הדרישה "לטופס 4" לחיבור לתשתיות באיו"ש; עדכון מקיף של תקנוני המועצות הישראליות באזור יהודה ושומרון; החלה עקיפה של חקיקה ישראלית, ניהול מוניציפאלי, יסודות התקציב בהתיישבות הישראלית ועוד. חוות הדעת המקיפות שכתב בורדובסקי משמשות את קציני יועמ"ש איו"ש, כ-15 שנים לאחר סיום תפקידו שם, עד היום.

הווי היחידה והשינויים והתמורות במחלקת יועמ"ש איו"ש

רס"ן (במיל") בורדובסקי וחבריו ששירתו עימו במחלקת יועמ"ש איו"ש בתקופתו, הרגישו באופן מוחשי את חשיבות עיסוקם ואת מרכזיות תפקידם בהנחלת שלטון החוק ובסיוע לקיום שגרת החיים באזור יהודה ושומרון. לדבריו, קציני מחלקת יועמ"ש איו"ש הפיקו סיפוק רב מפתרון הבעיות שעלו וממעמדם מול יתר הגופים המעורבים בשלטון החוק, במיוחד מן העבודה מול משרד המשפטים, שהעניק להם גיבוי מלא.

בורדובסקי מספר, שכוח האדם המקצועי שעמד לרשות מחלקת יועמ"ש איו"ש בזמנו היה קטן אך איכותי מאוד. לדעתו, כמותם הקטנה של הקצינים הכריחה אותם לרכוש רמה מקצועית

גבוהה כדי לעמוד בדרישות ובמשימות שהוטלו עליהם. הצורך לעסוק במגוון תחומים העשיר את איכות המענה שניתן, הרחיב את האופקים ואיפשר לראות את התמונה הגדולה והאופן שבו תחומי עיסוק מסוימים השפיעו על תחומים אחרים. אמנם, היה הכרח לתעדף משימות בשל צמצום המשאבים, אולם היו בכך יתרונות גדולים. מעבר לכך, שררה במחלקה אווירה קרובה וחברית בין הקצינים, שהכירו זה את זה היטב ויצרו חברויות אישיות ויחסים קרובים ואף מבדחים.

השינוי הארגוני המשמעותי ביותר שהתרחש בתקופת שירותו של בורדובסקי, היה ההיפרדות של מחלקת יועמ"ש איו"ש מאחריותה וסמכותה המקצועית של מחלקת הדין הבין-לאומי (מחלקת דבל"א). עד לאותה תקופה, מחלקת דבל"א נחשבה המנחה המקצועית של יועמ"ש איו"ש ואישרה כל חו"ד, תגובה לעתירה או עמדה משפטית עקרונית. אחד הטעמים המרכזיים לכך היה הצורך לתאם בין העמדות ובין תיקוני החקיקה שנערכו באיו"ש, לבין אלה שבוצעו בחבל עזה. לאחר ההתנתקות, שסיימה את הנוכחות הישראלית בעזה ובמסגרת שינוי ארגוני מורכב שנערך ביחידה, זכתה מחלקת יועמ"ש איו"ש לעצמאות מקצועית והחלה לפעול בתחומי אחריותה, בנפרד ממחלקת דבל"א (ראו לעניין זה גם את הראיון שנערך עם [רס"ן \(במיל'\) גיל לימון](#)).

רס"ן (במיל') בורדובסקי (עומד) במהלך סיור מחלקתי של יועמ"ש איו"ש

מסר לקציני הפרקליטות הצבאית הצעירים בהווה

לקראת סיום הראיון, שאלנו את רס"ן (במיל") בורודובסקי, האם יש מסר שירצה להעביר לקצינים הצעירים ביחידה. עצתו של בורודובסקי היא לפקוח את העיניים ולנסות להבין תמיד, מעבר למשימה הספציפית, את המכלול של הנסיבות והצרכים ולערער על הנחות היסוד.

בורודובסקי הטעים, כי הראייה המערכתית הרחבה מאפשרת למצוא פתרונות איכותיים ונכונים לאינטרס הציבורי, שלא יהיו נקודתיים, בגדר "טלאי על גבי טלאי", אלא יפתרו את הבעיות מן השורש.

בראייתו, גישה כזו, מעבר לערך המיידי והמובן שלה, היא גם מתגמלת עבור המשפטן שנוקט בה, גם מעניקה מוטיבציה וסיפוק מהעבודה וגם מאפשרת עשייה משמעותית ומשפיעה.

מעבר לכך, הגיוון של העבודה בפרקליטות הצבאית והיכולת ללמוד בה על תחומים רבים במהירות, לייעץ לטיפוסים שונים של אנשים ולחוות חוויות מיוחדות, צבאיות ואחרות - מהווים כולם נכס יקר ערך לפיתוח האישי בכל תפקיד שהקצין ימצא את עצמו בו בעתיד.

אנו מודים לרס"ן (במיל") ולדי בורודובסקי על הזמן שהקדיש לנו ועל תובנותיו מאירות

העיניים שהוסיפו לידיעותינו על ההיסטוריה של היחידה.